

Μέρες Σχολείου

Οκτώβριος 2008

www.pagkitio.gr

e-mail: gymnasio@pagkitio.gr

Έτος δ' - αριθ. φύλλου 2

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1940

Δευτέρα 28. Κοιμήθηκα δύο το πρωί

διαβάζοντας Μακρυγιάννη. Στις τρεις και μισή μια φωνή μέσα από το τηλέφωνο με ζύπνησε: « έχουμε πόλεμο ». Τίποτε άλλο, ο κόσμος είχε αλλάξει. Η αυγή, που λίγο αργότερα είδα να χαράζει πίσω από τον Υμηττό, ήταν άλλη αυγή: άγνωστη. Περιμένει ακόμη εκεί που την άφησα. Δεν ξέρω πόσο θα περιμένει, αλλά ξέρω πως θα φέρει το μεγάλο μεσημέρι. Ντύθηκα κι έφυγα αμέσως.

Στο Υπουργείο Τύπου δυο-τρεις υπάλληλοι. Ο Γκράτσι είχε δει τον Μεταξά στις τρεις. Του έδωσε μια νότα και του είπε πως στις έξι τα ιταλικά στρατεύματα θα προχωρήσουν. Ο πρόεδρος του αποκρίθηκε πως αυτό ισοδυναμεί με κήρυξη πολέμου, και όταν έφυγε κάλεσε τον πρέσβη της Αγγλίας. Αμέσως μετά τον Νικολούδη στο Υπουργείο Εξωτερικών. Ο πρόεδρος ήταν μέσα με τον πρέσβη της Τουρκίας.

Στο γραφείο του Μαυρουδή, ο Μελάς έγραφε σπασμοδικά ένα τηλεγράφημα. Ο Μαυρουδής μέσα στο παλτό του σαν ένα μικρό σακούλι. Διάβασα τη νότα του Γκράτσι. Ο Γάφος κι ο Παπαδάκης τηλεφωνούσαν. Καθώς ετοιμάζα το τηλεγράφημα του Αθηναϊκού πρακτορείου, μπήκε ο Τούρκος πρέσβης για να ιδεί τη νότα και σε λίγο ο πρόεδρος με όψη πολύ ζωντανή.

Επειτα άρχισαν να φτάνουν οι υπουργοί, χλωμοί περισσότερο ή λιγότερο, καθένας κατά την κράση του. Το υπουργικό συμβούλιο κράτησε λίγο. Ο Μεταξάς πήγε αμέσως στο γραφείο του κι έγραψε το **διάγγελμα στο λαό**. Το πήραμε και γυρίσαμε στο υπουργείο τύπου. Μέσα από τα τζάμια του αυτοκινήτου, η αυγή μ' ένα παράξενο μυστήριο χυμένο στο πρόσωπό της.

Έγραψα μαζί με το Νικολούδη το διάγγελμα του βασιλιά. Καμιά δακτυλογράφος ακόμη. Πήγα σπίτι μια στιγμή και το χτύπησα στη γραφομηχανή μου. Η Μαρώ μου είχε ετοιμάσει καφέ. Γύρισα στο Υπουργείο καθώς σφύριζαν οι σειρήνες. Στη γωνία Κυδαθηναίων μια φτωχή γυναίκα με μια υστερική σύσπαση στο πρόσωπο. Τώρα όλοι μαζεμένοι στα υπόγεια της «Μεγάλης Βρετανίας».

Ο βασιλιάς με ύφος νέου αξιωματικού. Υπόγραψε το διάγγελμά του και φύγαμε. Τηλεφώνησα στο τηλεγραφείο να σταματήσουν τα τηλεγραφήματα και των Γερμανών ανταποκριτών. Οι υπάλληλοι εκεί είναι ακόμη ουδέτεροι. Δεν μπορούν να πιστέψουν τη φωνή μου: -είστε βέβαιοι, και των Γερμανών, -Και των Γερμανών είπα. - Τι δικαιολογία να δώσουμε; Δεν έχω καιρό για συζητήσεις; -Πέστε τους πως τώρα είναι χαλασμένα τα σύρματα με το Βερολίνο, κι αν φωνάζουν πολύ στείλτε τους σ' εμένα. Πήρα και έδωσα το πρώτο πολεμικό ανακοινωθέν μας και κατέβηκα στους δρόμους για να ιδώ τα πρόσωπα. Το πλήθος έσπαζε τα τζάμια των γραφείων της «Αλα Λιτόρια».

Γιώργος Σαφέρης - Μέρες Γ'

ΕΚΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2008- Καλή

χρονιά

Δυο μάτια καταγάλανα,
μπορεί και πράσινα,
ή μαύρα, με καφέ απόχρωση.
Η απορία διάχυτη,
Τα ερωτήματα αδέξια μα με ουσία
Το ψέμα της επίδρασης
δεν έχει γίνει σώμα
κυκλοφορεί στο δέρμα και το λόγο.
Το πρόσωπο φεγγάρι ολόγεμο.

Εμείς οι δάσκαλοι
απέναντι
να θέλομε να διώξομε τα σύννεφα
με δισταγμό μήπως

σηκώνομε φορτίο
Καταχνιάς
Μια ολόημερη παρέα γνώσης και
Καρδιάς.

Πού οδηγεί το μαθητή μου η τάξη;
Οι δρόμοι ανηφορικοί
ο κόπος, η ευθύνη, η ποιότητα
εύκολα παίρνουν τον
κατήφορο.

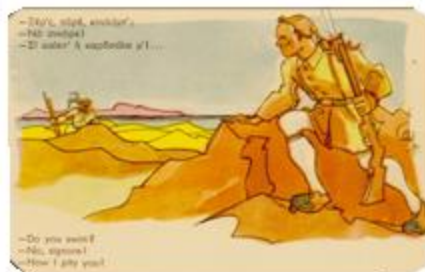
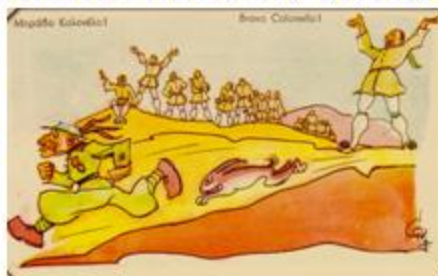
Και μεις Γονείς και Δάσκαλοι
να πρέπει να κρατάμε την αλήθεια
για να τραβήξουν τα παιδιά την
ανηφόρα τους.

N. Γ. Κοσιδάκης

Ο ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ του 1940

μέσα από τις γελοιογραφίες του Φωκιάνα Δημητριάδη (σατιρογράφος 1894-1977).

Ο Φ. Δημητριάδης αποφοίτησε από τη Μεγάλη του Γένους Σχολή και μετά από την Εθνική Σχολή Γλωσσών και Εμπορίου της Κωνσταντινούπολης. Σε νεαρή ηλικία άρχισε να δημοσιεύει σκίτσα του.

Όταν πήγε στην Αθήνα ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία με το Δημοσιογραφικό Οργανισμό Λαμπράκη.

Οι γελοιογραφίες του Δημητριάδη διακρίνονται για τη γελοιογραφική απόδοση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε προσώπου που σκισάριζε, του ύφους και της έκφρασής του, χωρίς να το παραμορφώνει.

Οι φιγούρες του δεν ήταν στατικές αλλά είχαν παλμό, ζωντάνια και κίνηση, απεικονίζοντας ταυτόχρονα ψυχικές καταστάσεις.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

1 Οκτωβρίου

Ο πρώτος μας φετινός περίπατος στο Lido soccer, στις Μαλάδες.

8 Οκτωβρίου

Στα πλαίσια της συνεργασίας σχολείου-σπιτιού πραγματοποιήθηκε η πρώτη ενημερωτική συνάντηση καθηγητών και γονέων της α΄ γυμνασίου. Θέματα της συνάντησης ήταν η ένταξη των μαθητών της α΄ τάξης στο νέο περιβάλλον δουλειάς και ο προγραμματισμός της νέας σχολικής χρονιάς.

17 Οκτωβρίου

Εκίνησαν τη λειτουργία τους για φέτος οι κύκλοι ενδιαφερόντων. Δημιουργήθηκαν εννέα κύκλοι.

26 Οκτωβρίου

Η πρώτη φετινή ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ στο οροπέδιο ΚΟΡΙΤΣΙ— ΚΡΟΥΣΩΝΑΣ.

27 Οκτωβρίου

Σχολική γιορτή για την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου. Απονομή βραβείων και αριστείων της προηγούμενης χρονιάς.

28 Οκτωβρίου

Ημέρα παρέλασης.

30 Οκτωβρίου

Απονεμήθηκαν στην πρωινή προσευχή τα διπλώματα FLYERS, KET και PET.

Το σχολείο, με υπεύθυνο καθηγητή τον κ. Αντώνη Νεονάκη, συμμετείχε στο πρόγραμμα ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης για τα παιδιά της Γεωργιάς.

Επίσης, το μήνα αυτό ξεκίνησαν και τα εσωτερικά πρωταθλήματα ποδοσφαίρου, μπάσκετ και βόλεϊ.

1. ΟΜΑΔΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (υπεύθυνος ο κ. Λεωνίδα Πεπονάκης).

2. ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ (υπεύθυνη η κ. Σίσσυ Τσαϊνη).

3. ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ (υπεύθυνοι κ. Σέβη Γεωργιάδου, Μ. Αστρινάκη, Κ. Ανδριώτης).

4. ΟΜΑΔΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ (υπεύθυνος ο κ. Πολυχρόνης Νικηφοράκης).

5. ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ (υπεύθυνος ο κ. Μιχ. Κυπριωτάκης).

6. ΟΜΑΔΑ ΜΟΝΤΕΡΝΟΥ ΧΟΡΟΥ (υπεύθυνη η κ. Μαρία Γεωργουλάκη).

7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ (υπεύθυνη η κ. Φανή Φουντουλάκη).

8. ΟΜΑΔΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΧΟΡΩΝ (υπεύθυνοι ο κ. Σήφης Κασσάκης και η κ. Εμμανουέλα Τσαγκαράκη).

9. ΟΜΑΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ (υπεύθυνη η κ. Ερήνη Ανδρουλάκη).

Από τη μέρα έναρξης της λειτουργίας των κύκλων ενδιαφερόντων.

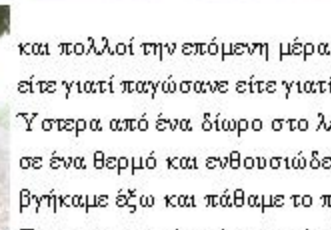

Ανδρουλάκη).

1η φετινή ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ στο οροπέδιο ΚΟΡΙΤΣΙ— ΚΡΟΥΣΩΝΑΣ.

Επιτέλους ξεκίνησαν και οι φυσιολατρικές εκδρομές! Πέρασαμε τέλεια, αν

και πολλοί την επόμενη μέρα γκρινιάζανε είτε γιατί παγώσανε είτε γιατί πιάστηκαν. Ύστερα από ένα δίωρο στο λεωφορείο μέσα σε ένα θερμό και ενθουσιώδες περιβάλλον βγήκαμε έξω και πάθαμε το πρώτο σοκ.

Έκανε τρομερό κρύο και είχε μία φοβερή ομίχλη αλλά εμείς ήμασταν απτόητοι. Αρχίσαμε λοιπόν να περπατάμε... Χωριστήκαμε σε παρεούλες των τεσσάρων και προχωρούσαμε, έβρεχε κατά διαστήματα, αλλά εμείς ήμασταν στο κόσμο μας, τραγουδούσαμε, γελούσαμε, λέγαμε ανέκδοτα και ανταλλάσσαμε νέα. Η πρώτη μας στάση ήταν σε ένα εκκλησάκι όπου και ανοίξαμε τα πρώτα σάντουιτς, οι περισσότεροι πεινούσαν και είχε περάσει μόνο μία ώρα, είχαμε δρόμο μπροστά μας. Συνεχίσαμε λοιπόν την πεζοπορία μας με ανεβασμένο το ηθικό και λίγη μουρμούρα για το καιρό. Πέρασαν 2 ώρες ώπου φτάσαμε στο οροπέδιο Κορίτσι. Εκεί κάτσαμε για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Παίξαμε ομαδικά παιχνίδια, φάγαμε, μερικοί γύρισαν μια ταινιούλα ενώ άλλοι ασχολήθηκαν με τη ρόδα, ένα ξεφούσκωτο λάστιχο αυτοκινήτου που το έρχναν από λόφους, μετά το κυνηγούσαν κ.ο.κ.

Κατά τις 3.00 εγκαταλείψαμε το ξέφωτο και συνεχίσαμε τη πορεία μας αυτή τη φορά δεν κάναμε στάσεις. Φτάναμε στο λεωφορείο ανά παρέες και όλοι σχεδόν ζεστόμισαν αγανακτισμένα την ίδια λέξη: επιτέλους! Στο δρόμο προς την επιστροφή ήμασταν κουρασμένοι, οπότε πολλοί αποκοιμήθηκαν ενώ άλλοι άκουγαν είτε ραδιόφωνο είτε μουσική. Εγώ προσωπικά πέρασα φανταστικά γιατί ήμουν όλη μέρα με τους φίλους μου και περιμένω εναγωνίως την επόμενη εκδρομούλα...

Αννή Ορφανοπούλου, γ2

Σχολική γιορτή για την επέτειο του **ΟΧΙ** από το **β2** με υπεύθυνους καθηγητές την κ. Γιολάντα Γιέτη και τον κ. Μάνο Χαλκιαδάκη.

Αφήγηση της γιαγιάς από τον πόλεμο

«Μόλις άρχισε ο πόλεμος, μας πήρε ο πατέρας μου και φύγαμε όλοι μαζί για το χωριό μας, τον Προφήτη-Ηλία. Δεν τους θέλαμε τους Γερμανούς και φοβόταν ο πατέρας μου μην και πάθουμε τίποτα. Και το σπίτι μας στο Ηράκλειο το είχαν καταλάβει οι Ιταλοί....

Ήμασταν ασφαλείς στο χωριό. Και οι Γερμανοί σπάνια ερχόντουσαν εκεί. Όμως όποτε ερχόντουσαν, εγώ, επειδή φοβόμουν, έτρεχα στο σπίτι της γιαγιάς μου, που βρισκόταν λίγο παρακάτω απ' το δικό μας σπίτι. Μέχρι που μια μέρα με κατάλαβαν δυο Γερμανοί και με πήραν από πίσω! Έτρεχα, έτρεχα κι έτρεχαν κι αυτοί. Τελικά πρόλαβα να μπω στο σπίτι. Όταν έφτασαν κι αυτοί άρχισαν να χτυπούνε αδιάκοπα την πόρτα και επειδή φοβόμουν, τελικά τους άνοιξα. Μπήκαν λοιπόν μέσα και για ώρα μιλούσαν με τον πατέρα μου. Θυμάμαι ένα συγκεκριμένα του είχε πει: «Όταν πόλεμος τελειώσει, εγώ παντρευτώ φροϋλάν». Ο πατέρας μου τι να 'λεγε.... Έκανε πως συμφωνεί. Ναι, ναι, θα την παντρευτείς...

Μια άλλη μέρα, οι Γερμανοί πήραν όλες τις κοπέλες του χωριού - μέσα σ' αυτές κι εγώ και μας πήγαν σ' ένα άγνωστο σπίτι, για να μας φοβηρίσουν. Μέχρι που τους ήρθε μια καλή για μας είδηση... Οπισθοχωρούσαν οι Γερμανοί! Έτσι μας παράτησαν και φύγαμε τρέχοντας. Βρήκαμε κι εμείς την ευκαιρία και τρέξαμε στα σπίτια μας. .... Τι άλλο να σου πω παιδί μου, δεν θυμάμαι... Γενικότερα θυμάμαι τους βομβαρδισμούς. Βομβάρδιζαν, βομβάρδιζαν συνεχώς... Και όποτε ήταν να πέσει μια βόμβα, μας ειδοποιούσε η σειρήνα και πηγαίναμε στα σπίτια που είχαν υπόγεια, γιατί αυτά ήταν πιο ασφαλή....

Αυτά έμειναν στη μνήμη μου...» .

Αυτή ήταν μια μαρτυρία από τη γιαγιά-Ευαγγελία...

Ημέρα παρέλασης.

Φέτος δεν ήταν η σειρά του σχολείου να παρελάσει με πλήρη τμήματα και για το λόγο αυτό εκπροσωπήθηκε μόνο από την σημαιοφόρο με τους πέντε παραστάτες.

Μαριένη Παπαφραγκάκη, β2

Πρόγραμμα ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ

Υπεύθυνος καθηγητής κ. Αντώνης Νεονάκης

Η νεοσύστατη κοινωφελής Οργάνωση της Εκκλησίας της Κρήτης, μη κερδοσκοπικού σκοπού, με την επωνυμία **ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ**, οργάνωσε ένα πρόγραμμα συγκέντρωσης γραφικής ύλης και άλλων ειδών σχολικής χρήσης για τους μαθητές της ΓΕΩΡΓΙΑΣ, μα - και στο μέτρο του δυνατού - για τους μαθητές της ευρύτερης περιοχής του ΚΑΥΚΑΣΟΥ, μα και οι πρόσφατες πολεμικές αντιπαραθέσεις στην παραπάνω περιοχή έχουν προκαλέσει σοβαρότατα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Ανάμεσα στα προβλήματα αυτά είναι και η δυσκολία για ομαλή σχολική χρονιά χιλιάδων μαθητών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και πολλοί ομοεθνείς μας.

* * *

Το Σάββατο στις 10 Οκτωβρίου μια ομάδα από το σχολείο μας που την αποτελούσαν δέκα παιδιά και ο κ. Νεονάκης ως υπεύθυνος καθηγητής, πήγαμε στο JUMBO για να αγοράσουμε γραφική ύλη για τα παιδιά του Καυκάσου, μα και η περιοχή τους δοκιμάστηκε από τις πολεμικές αντιπαραθέσεις του καλοκαιριού που πέρασε.

Η ποσότητα των υλικών που αγοράστηκε ήταν αρκετά μεγάλη.

Συσκευάστηκαν τρεις κούτες με οτιδήποτε χρειάζεται ένα παιδί για να ξεκινήσει τη σχολική του χρονιά: μολύβια, στυλό, μαρκαδόρους, γόμες, ξύστρες, ξυλομπογιές, τσάντες και πολλά άλλα ακόμη.

Ελπίζω και νομίζω - και όλα τα παιδιά το ίδιο νομίζουν - ότι το σχολείο μας έκανε ό,τι ήταν δυνατό για να βοηθήσουμε τα παιδιά που είχαν την ανάγκη μας.

Κάλλια Φανουράκη, πρόεδρος 15/μελούς

Κιβώτιο Νο 1

ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
Στυλό	22 πακέτα των 14 τεμαχίων
	17 πακέτα των 6 τεμαχίων
Μολύβια	14 πακέτα των 10 τεμαχίων
Ξυλομπογιές	13 πακέτα των 12 τεμαχίων
	3 πακέτα των 24 τεμαχίων
Χοντρές ξυλομπογιές	7 πακέτα των 16 τεμαχίων
	3 πακέτα των 10 τεμαχίων
Κασετίνες	15 τεμάχια
Ντοσιέ με κρίκουσ	4 τεμάχια
Ντοσιέ με ζελατίνες	20 τεμάχια
Πλαστικοί Α4 φάκελοι	48 τεμάχια
Ζελατίνες	33 πακέτα των 10 ζελατινών
	1 ανεξάρτητο πακέτο με 32 ζελατίνες

Περιεχόμενο των τριών κιβωτίων

ΕΙΔΟΣ

Τετράδια
Φύλλα πολυγράφου
Φύλλα Α4 με ρίγες
Γόμες
Ξύστρες
Κασετίνες

Κιβώτιο Νο 2

ΠΟΣΟΤΗΤΑ

10 πακέτα των 10 τεμαχίων
10 πακέτα των 50 φύλλων
4 πακέτα των 80 φύλλων
16 πακέτα των 2 τεμαχίων
32 πακέτα των 2 τεμαχίων
14 τεμάχια

Κιβώτιο Νο 3

ΕΙΔΟΣ

Τσάντες

ΠΟΣΟΤΗΤΑ

13 τεμάχια

Από τη συσκευασία των κιβωτίων

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Βιβλιοπαρουσίαση

ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΧΩΜΑΤΑ

Διδώς Σωτηρίου

ΑΓΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝ
ΜΑΤΩΜΕΝΑ
ΧΩ
ΜΑ
ΤΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΑΘΗΝΑΙΣ

Περιγραφή της εξωτερικής μορφής του βιβλίου

Στο εξώφυλλο του βιβλίου δίνονται οι πρώτες πληροφορίες που κεντρίζουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη για να το διαλέξει. Το όνομα του συγγραφέα, ο τίτλος, το είδος, η έκδοση και ο εκδοτικός οίκος. Μια εικόνα (έργο ενός από τους μεγαλύτερους γλύπτες του Τάσσου) που μας βάζει σε πειρασμό να αναζητήσουμε το συμβολισμό της. Γυρίζοντας στο οπισθόφυλλο (κίνηση αυθόρμητη για έναν ακαγκώστη), βλέπουμε τη φωτογραφία της συγγραφέως που με πρώτη ματιά δείχνει μια γυναίκα κομψή, με βλέμμα που ίσως να παραπέμπει στο περιεχόμενο του βιβλίου. Διαβάζουμε τα σχόλια που είναι ουσιαστικά αυτά που μας κεντρίζουν το ενδιαφέρον, για να διαβάσουμε την ιστορία.

Τίτλος έργου, έκδοση

Τίτλος, λοιπόν, του δικού μας βιβλίου: **ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΧΩΜΑΤΑ** γραμμένος με κόκκινα γράμματα πάνω σε άσπρο φόντο, κάνοντας αντίθεση με την ασπρόμαυρη εικόνα και τα υπόλοιπα μαύρα γράμματα. Έκδοση: 86^η (με πρώτη εκείνη της χρονιά του 1962). Χιλιάδα 380^η (σκέφτομα μαζί με πόσους άλλους αναγνώστες μοιράστηκα το περιεχόμενο αυτού του βιβλίου). Το μυθιστόρημα αυτό το έγραψε η Διδώ Σωτηρίου.

Συγγραφέας

Ελληνίδα συγγραφέας και δημοσιογράφος. Γεννήθηκε στο Αιδίνιο της Μ.Ασίας. Το 1919, η οικογένειά της εγκαταστάθηκε στη Σμύρνη. Ήρθε πρόσφυγας μετά τη Μικρασιατική καταστροφή στην Αθήνα, όπου και σπούδασε Γαλλική φιλολογία και συνέχισε τις σπουδές της στο πανεπιστήμιο της Σορβόνης. Το 1936 άρχισε να εργάζεται σαν δημοσιογράφος σε διάφορα έντυπα. Στην κατοχή έλαβα ενεργό μέρος στην Εθνική Αντίσταση. Το 1944 έγινε αρχισυντάκτρια της εφημερίδας "Ριζοσπάστης". Το πρώτο μυθιστόρημα της κυκλοφόρησε το 1959 με τίτλο "Οι νεκροί περιμένουν". Άλλα της έργα εκτός από τα *Ματωμένα χώματα* είναι: *Εντολή, Κατεδαφιζόμεθα, Μέσα στις φλόγες, Ηλέκτρα* κ.ά. Τα έργα της έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Πέθανε στην Αθήνα στις 23/09/2004, σε ηλικία 85 χρονών. Στη μνήμη της η εταιρία Ελλήνων συγγραφέων απονέμει βραβείο που φέρει το όνομά της.

Θέμα-υπόθεση

Κεντρικός ήρωας του έργου είναι ο Μανόλης Αζιώτης, γόνος μιας μέσης ελληνικής οικογένειας της Μ.Ασίας. Μεγαλώνει με στερήσεις και σκληρή εργασία στα κτήματα του σκληρού και αυστηρού, μα εργατικού, πατέρα του, σε κλίμα ειρηνικής συνύπαρξης Ελλήνων και Τούρκων, που οδηγεί σε μια αλησμόνητη φιλία του με έναν Τούρκο, παιδί της ηλικίας του, τον Σεφκέτ.

1914. Η επεκτατική πολιτική των ευρωπαϊκών κρατών και οι συμμαχίες οδηγούν σε έναν πόλεμο με εκτελεστικό όργανο τους Τούρκους. Ο εφιάλης για τους Έλληνες είχε όνομα: **Αμελέ Ταμπορού**, Τα στρατόπεδα εργασίας. Ο βέβαιος θάνατος. Η άλλη λύση τα **Ταβάν Ταμπορού**: Οι κρυψώνες των λιποτακτών, η μάχη του γυναικείου στρατού που πάσχιζε να γλιτώσει τους γιους και τους άντρες της οικογένειας. Στα **Αμελέ Ταμπορού** ο Μανόλης επέδειξε περίσσιο θάρρος, κουράγιο μα και εξυπνάδα μεγάλη. Φίλοι και γνωστοί χάθηκαν από την πείνα, το κρύο, τις ψείρες και τον τύφο.

Πάλεψε με το θάνατο για να κερδίσει τη ζωή. *Θηρίο είναι ο άνθρωπος. Κι ο πόλεμος κάνει τους ανθρώπους κτήνη.* Χιλιάδες Έλληνες βασανίστηκαν και εξευτελίστηκαν στα τάγματα εργασίας. Όμως εκείνος με τόλμη κατάφερε να παλέψει και να αντιμετωπίσει τις άβλιες και απάνθρωπες συνθήκες.

Και έσκαψε και κάρβουνο έκαψε και ας ήταν άγνωστες δουλειές για έναν αγρότη, όπως αυτός. Και η τύχη του τον οδήγησε στη δούλεψη ενός Τούρκου νοικοκύρη και τον έκανε να συνειδητοποιήσει ότι ο πόλεμος αφήνει την ψυχή των ανθρώπων ανέπαφη, ανέπαφη την ανθρωπιά τους. Λιποταχτεί, περνά ποτάμια, απόκρημνα βουνά, αντιμετωπίζει κινδύνους, μα η μεγάλη του θέληση είναι ο οδηγός του, για να καταφέρει να δει ξανά την οικογένειά του. Και τα καταφέρνει. Όμως τα βάσανα δεν έμελλε να τελειώσουν. Αιχμάλωτος πια έρχεται ξανά αντιμέτωπος με τις αρρώστιες, την πείνα, τις κακουχίες. Ωστόσο και πάλι καταφέρνει να ξεφύγει με μόνο σκοπό την επιστροφή στην οικογένειά του, στο χωριό του. Και το παιχνίδι με το Χάρο μοιάζει να τελειώνει. Η πολυπόθητη ανακωχή και το τέλος του ζωντανού εφιάλη έχει έρθει. Χαμένοι και καρδισμένοι αλλάζουν ρόλους, αλλάζουν οι συμμαχίες. Με την επιστροφή του Μανόλη στο σπίτι, οι αναμνήσεις από την ζωή πριν από τον πόλεμο ξεχύνονται, οι ιστορίες από τα αδέρφια του, που περάσανε περιπέτειες αντίστοιχες με τη δική του, ζωντανεύουν αναμνήσεις που κανείς δεν μπορεί να ξεχάσει. Η σπορά του πολέμου καλά κρατούσε. Κι αν αυτός είχε τελειώσει, ένας καινούργιος ξεκινούσε. Η ελληνική φλόγα έκαψε στις καρδιές των Μικρασιατών και φούντωσε με την εμφάνιση του ελληνικού στρατού. Άλλαξαν οι ρόλοι. Φόβος κυριεύσε τους Τούρκους από τα έκτροπα των Ελλήνων.

Μα τα όνειρα του Μανόλη δεν σταματούσαν και τα σχέδιά του για γάμο και δική του οικογένεια αρχίζουν να παίρνουν σάρκα και οστά. Ήταν τόσο ευτυχισμένος μέσα στα όνειρά του που, ακόμα και όταν ο ελληνικός στρατός τον κάλεσε να καταταγεί, όλα φαίνονταν ρόδινα. Πάλι θα χυνόταν αίμα, νιάτα θα χάνονταν. Το κακό πλήθαινε. 1921, τόσα χρόνια, τόσος πόνος, τόσες απώλειες. Ο Μανόλης Αζιώτης στην πρώτη γραμμή. Οι συμπολεμιστές του διχασμένοι. Άλλοι ενθουσιασμένοι με την ιδέα της Μεγάλης Ελλάδας, άλλοι προφήτευαν το τέλος. Ένα τέλος που κανείς δεν ήθελε να πιστέψει. Είχε έρθει πια το τέλος για το Μανόλη; Όχι. Σ' αυτόν τον απρόσκλητο επισκέπτη, το Χάρο, αντιστάθηκε και θα αντιστεκόταν σθεναρά.

Τραυματίζεται στις μάχες και έρχεται αντιμέτωπος με τη σκληρή εικόνα των φίλων και συντρόφων να βυθίζονται στις παραισθήσεις των τραυμάτων τους, στον πυρετό, στο σκοτάδι των ματιών, που χάνονταν.

Στα ξένα δημοσιεύματα κάνει την εμφάνισή της η πολιτική διάσταση των πραγμάτων. Ποιος να το πιστέψει; Πόσο άξιζε η θυσία;

Ένα περίεργο άρωμα άρχισε να πλανάται στον αέρα. Στο χαμό του πολέμου οι αξίες του Μανόλη στάθηκαν πάνω και από το φόβο του, πάνω και από την ίδια του τη ζωή. Απέναντι στον τραυματία συμπολεμιστή, απέναντι στο παιδί που χάνει τη μάνα, την οικογένεια.

Πλανεύτρα μάγισσα Σμύρνη! Έτσι τη γνώρισε. Νεκρή πολιτεία. Έτσι την είδε το '22. Πως να το πίστευε; Μαρμαρωμένοι οι άνθρωποι, χωρίς ανάσα, χωρίς αναπνοή. Με την προδοσία να απλώνεται στον αέρα. Μόνο ο τρόμος συνόδευε κάθε ψυχή. Συνάντησε την οικογένειά του στο σταθμό των τρένων. Κανείς δεν ήθελε να πιστέψει τι θα ακολουθούσε. Γιαγιάδες, εγγονές, πατέρες, κόρες έζησαν τον απόλυτο εξευτελισμό, τον απόλυτο πόνο, το τέλος. Το τούρκικο μαχαίρι είχε πάρει φωτιά. Και δεν έλεγε να σταματήσει. Καπνοί και στάχτες. Και οι σύμμαχοι; Πού ήταν οι σύμμαχοι; Πού ήταν το έλεος; Τόση συμφορά; Τόσο μίσος. Φωτιά, νεκροί, πρόσφυγες.

Ανάθεμα στους αίτιους;

Χριστίνα Αεράκη, γ1

Χωρίς τίτλο

Πόσο πολύ σε λάτρεψα και τώρα
που ο χρόνος σφίγγει αμείλικτα
της μνήμης τη θηλειά ...

Πήγα εκεί κι αγνάντεψα
τη θάλασσα μακριά
μήπως και σ' αντικρίσω!
Η σκέψη μου ξετύλιξε
όλη την ομορφιά σου
κι η θύμησή σου μ' έκανε
καρδιά μου, να δακρυσώ!

Εκεί στα κύματα
που μου έπαιρναν το βλέμμα,
είδα απ' τα σκοτεινά νερά
να βγαίνει το φεγγάρι
καθώς ανέβαινε αργά
τη σκάλα τ' ουρανού,
έδωσε φως στη θλίψη μου
και μ' έστειλε κοντά σου
με τα φτερά του νου.

Και είπα και συ πως θα κοιτάς
την ίδια ακριβώς σκηνή,
εκεί στο βράχο του γιαλού
που σου έδωσα-θυμάσαι;-
το πρώτο μου ζεστό φιλή.

Απόψε σε νοσταλγήσα
ακόμα πιο πολύ
και λέω εκεί πως θα 'σαι,
στη μυστική σου μοναξιά απλωμένη...
και από το φως του φεγγαριού λουσομένη.

Γιώργος Σωλλιαρδάκης, β1

Το μυστήριο των ονείρων

Τι είναι τα όνειρα; Αυτός ο παράξενος κόσμος που υπάρχει παράλληλα με τον δικό μας, μέσα και έξω από αυτόν την ίδια στιγμή;

Ένας κόσμος μήπως, που είναι ίδιος κι απaráλλαχτος με αυτόν της εγρήγορσης, με μόνη διαφορά το «μάτι» της συνείδησης που κάνει τον έναν κόσμο πραγματικό και τον άλλο φανταστικό;

Για εκατοντάδες χρόνια, οι άνθρωποι προσπαθούν να καταλάβουν τι σημαίνουν τα όνειρα. Οι αρχαίοι Έλληνες και οι Ρωμαίοι αναφέρουν συχνά όνειρα, που φέρουν μηνύματα από θεούς. Στην αρχαία Αίγυπτο, οι άνθρωποι που μπορούσαν να ερμηνεύσουν το νόημα των ονείρων έχαιραν ιδιαίτερης εκτίμησης, ενώ στη Βίβλο υπάρχουν πάνω από επτακόσιες αναφορές ή ιστορίες που σχετίζονται με όνειρα. Παράλληλα στην Κίνα υπήρχε η αντίληψη ότι τα όνειρα ήταν ένας τρόπος για να επισκεφτεί κανείς τα αποθανόντα μέλη της οικογένειάς του.

Σήμερα η επιστήμη που μελετάει τα όνειρα έχει εξελιχθεί και μπορούμε να παρακολουθήσουμε τι γίνεται στον εγκέφαλο κάποιου που βλέπει όνειρα. Σύμφωνα με τις απεικονίσεις της εγκεφαλικής λειτουργίας, κατά τη διάρκεια των ονείρων έχουμε μεγάλη δραστηριότητα στην οπτική περιοχή, καθώς και σε περιοχές που σχετίζονται με τα συναισθήματα, ενώ παρουσιάζεται μικρή δραστηριότητα στις περιοχές που γίνονται λογικοί συλλογισμοί. Ίσως έτσι να εξηγείται το γεγονός, ότι αυτά που βλέπουμε στα όνειρα φαντάζονται παράδοξα και δύσκολα στην κατανόηση, ενώ είναι ακόμα δυσκολότερο να αφηγηθούμε ένα όνειρο που είδαμε.

Τα όνειρα είναι νοητικές και συναισθηματικές εκφράσεις, που προβάλλονται στην οθόνη του νου μας την ώρα που κοιμόμαστε. Ονειρευόμαστε περίπου μία με δύο ώρες κάθε βράδυ. Κάθε άνθρωπος ονειρεύεται, αλλά δε θυμούνται όλοι τα όνειρά τους. Τα όνειρα είναι έγχρωμα και συχνά εμπλέκουν όλες τις αισθήσεις μας δίνοντάς μας εντυπώσεις από οσμές, ήχους, εικόνες, γεύσεις και πράγματα που αγγίζουμε.

Το 1953 ανακαλύφθηκε ένα ιδιαίτερο στάδιο ύπνου, που ονομάστηκε REM από τα αρχικά των λέξεων "rapid eye movement" ταχύτατη κίνηση ματιών. Τα μάτια μας κινούνται αστραπιαία μπροστά και πίσω την ώρα που τα βλέφαρα είναι κλειστά. Κατά τη διάρκεια του ύπνου το σώμα μας περνάει από διάφορα στάδια, από τα οποία το στάδιο REM είναι το τέταρτο. Μπαίνουμε στο στάδιο αυτό, τέσσερις με επτά φορές το βράδυ, όταν κοιμόμαστε. Κατά τη διάρκειά του, το σώμα μας δεν κινείται καθόλου και τότε είναι που βλέπουμε όνειρα. Εάν κάποιος ξυπνήσει κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου, μπορεί να θυμηθεί σχεδόν το 90% των ονείρων που είδε.

Όσο κι αν έχει προχωρήσει η επιστημονική έρευνα, πραγματικά, για την επίλυση του μυστηρίου των ονείρων, ίσως είμαστε ακόμα πολύ μακριά.

Αγνή Ορφανουδάκη, γ2

Πηγή: www.pathfinder.gr

Η ιστορία της γραφής

Η γραφή είναι τεχνητή που επινοήθηκε από τον άνθρωπο για να επικοινωνεί με τους άλλους και ουσιαστικά είναι η αποτύπωση σε κάποιο συμπαγές υλικό του προφορικού λόγου. Η πρώτη γραφή που συναντάμε από τους πρωτόγονους ακόμα λαούς ήταν εικονογραφική, αποτύπωση δηλαδή κάποιων σχεδίων που παρίσταναν περισσότερο εικόνες από τη φύση.

Με την επανάληψη και την τυποποίηση των εικόνων, των εικονογραμμάτων όπως λέγονται, περνάμε στη λεγόμενη «ιδεογραφία». Σ' αυτό το σύστημα (όπως στα αιγυπτιακά ιερογλυφικά) το σχέδιο ενός λυγισμένου ποδιού σημαίνει «πρέχω», το σχέδιο ενός ματιού ανοιχτού σημαίνει «βλέπω» κ.λπ. Παρόμοιο τρόπο γραφής συναντούμε στην Κίνα και στα μέρη της Ανατολής. Από την εικονογραφία, την αποτύπωση του λόγου σε εικόνες, προέρχεται και η ονομαζόμενη σφηνοειδής γραφή. Σε σχήμα σφήνας χαράζονται τα σχέδια με αιχμηρό όργανο από τα αριστερά προς τα δεξιά σε πέτρα ή σε πηλό.

Με την πορεία των χρόνων φθάνουμε και στην «αλφαβητική γραφή» που συναντήθηκε αρχικά στη χερσόνησο του Σινά. Από τους Φοίνικες η αλφαβητική γραφή διαδόθηκε στην Ανατολή κι έφθασε μέχρι τις Ινδίες. Την πρώτη χιλιετία, με συνεχή εξέλιξη, η χρήση του αλφάβητου αναπτύχθηκε και στην Ελλάδα. Στη σύγχρονη εποχή το λατινικό αλφάβητο είναι εξέλιξη των γραμμάτων του Μεσαίωνα, ενώ η γραφή των ελληνικών είναι εξέλιξη της Βυζαντινής γραφής.

Από την απλή γραφή, την αποτύπωση δηλαδή του προφορικού λόγου, στην αρχαία, ακόμα, Ελλάδα αναπτύσσεται και καλλιεργείται η «τέχνη του λόγου» και έτσι η γραφή φθάνει να εκφράζει όχι απλώς τον προφορικό λόγο, αλλά και ανθρώπινα συναισθήματα που καταγράφονται με δραματικό ή ποιητικό –λυρικό τρόπο στις τραγωδίες και τις κωμωδίες των μεγάλων αρχαίων τραγικών, στα πρώτα ποιήματα από τον Αλκαίο και τη Σαπφώ, στα ομηρικά έπη κ.ά.

Η γραφή στην εξέλιξή της είναι από τα σημαντικότερα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών και η τέχνη του λόγου – η λογοτεχνία - έφθασε να χαρακτηρίζει την κουλτούρα της κάθε χώρας συνθέτοντας τα παγκόσμια λογοτεχνικά αριστουργήματα στη διάρκεια των αιώνων που πέρασαν.

Νίκος Νομακός, α'

Τα **Εφτά** που δεν πρέπει να έχεις:

1. Πλούτο χωρίς μόχθο.
2. Γνώση χωρίς χαρακτήρα.
3. Πολιτική χωρίς αρχές.
4. Απόλαυση χωρίς συναίσθημα.
5. Εμπόριο χωρίς ήθος.
6. Επιστήμη χωρίς ανθρωπιά.
7. Αγάπη χωρίς θυσία.

Για τη φυσιολογική εκδρομή ...

Όταν δήλωσα συμμετοχή στην εκδρομή πίστευα ότι θα περνούσα τη μέρα μου περπατώντας χιλιόμετρα σε βουνά και σε λαγκάδια κάτω από τη βροχή, πεινασμένη και διψασμένη. Έκανα λάθος. Η μέρα μου πέρασε πολύ ευχάριστα, ακόμα και με όλες τις κακουχίες γιατί, πολύ απλά, είχα καλή παρέα.

Από τη στιγμή που κατεβήκαμε από το λεωφορείο μέχρι και τη στιγμή που ανεβήκαμε ξανά σ' αυτό ήμουν διαρκώς με τον κ. Μιχάλη και κάποια αγόρια και λέγαμε ανέκδοτα, γελούσαμε, διώχναμε τα γουρουνάκια και όταν χρειάστηκε, ο κ. Μιχάλης, με βοήθησε και με έκανε να καταλάβω κάποια πράγματα. Γι' αυτό και για άλλα πράγματα που με έχει διδάξει θα ήθελα να του πω ένα μεγάλο ευχαριστώ και ένα συγγνώμη για την ταλαιπωρία που πέρασε την Κυριακή μαζί μας.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

"Αγαπητή Ανδρέα τι κάνεις; Εγώ και η μητέρα σου είμαστε μια χαρά. Σε επιθυμούσαμε. Αν θέλεις κλείσε τον υπολογιστή σου και κατέβα κάτω για να φάμε όλοι μαζί. Με αγάπη, ο Μπαμπάς σου"

Θησαυρός στην

Κνωσό

Συνέχεια από το τεύχος Απριλίου του προηγούμενου έτους.

ΔΕΝ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΣΑΣ ΔΕΙΧΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΗΝ ΓΙΑ ΑΥΟ ΛΟΓΟΥΣ
1.ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΒΙΑΗ
2.Ο ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΣ ΒΑΡΙΟΤΑΝ.

